

Міністерство освіти і науки України
Відкритий міжнародний університет розвитку людини «Україна»
Представництво Фонду ім. Фрідріха Еберта в Україні
Всеукраїнське громадське об'єднання
«Національна асамблея людей з інвалідністю України»

ІНКЛЮЗИВНЕ ОСВІТНЄ СЕРЕДОВИЩЕ: ПРОБЛЕМИ, ПЕРСПЕКТИВИ ТА КРАЩІ ПРАКТИКИ

Тези доповідей

XIX міжнародної науково-практичної конференції
м. Київ, 20-21 листопада 2019 р.

Частина 2

Київ
Університет «Україна»
2019

ПЕРЕВАГИ МЕТОДУ ІПОТЕРАПІЇ В РЕАБІЛІТАЦІЇ ДІТЕЙ З АУТИЗМОМ

Клевака Леся Петрівна,

*к. п. н., доцент кафедри соціальної роботи Полтавського інституту економіки
і права Університету «Україна»
alesi-09@i.ua*

Анотація. *Розкривається актуальність проблеми реабілітації дітей, що мають прояви аутизму або розлади аутистичного спектру. Визначаються переваги методу іпотерапії в реабілітації дітей з аутизмом. Висвітлюється результат реабілітації дітей з аутизмом методом іпотерапії.*

Annotation. *The urgency of the problem of rehabilitation of children with autism or disorders of the autism spectrum is revealed. The advantages of the method of hippotherapy in the rehabilitation of children with autism are determined. The result of rehabilitation of children with autism by the method of hippotherapy is covered.*

В останні роки у світі спостерігається збільшення кількості дітей, що мають прояви аутизму або розлади аутистичного спектру. Аутизм або розлади аутистичного спектру — це гетерогенна група порушень розвитку нервової системи, які мають різноманітну етіологію, але характеризуються загальними симптомами, пов'язаними з порушеннями соціальної взаємодії, спілкування і поведінки. Діти з розладами аутичного спектра суттєво вирізняються як від дітей з нормальним типом розвитку, так і від дітей, які мають інші психофізичні вади. Їм незрозуміло й нецікаво те, що роблять звичайні люди. Навколишня дійсність для них — розмаїття непов'язаних між собою, мінливих звуків, образів, подій, що зумовлюють тривогу і страх. Аутизм характеризується значним порушенням навичок спілкування, погіршенням соціального функціонування, дивним стереотипним і обмеженим за різноманітністю поведінкою, зміною емоційного реагування, а також різними за ступенем вираженості когнітивними розладами.

На проблему аутизму звертають свою увагу науковці з усього світу: Ф. Аппе, В. Башина, О. Богдашина, Л. Винг, Т. Ворнічеса, Ф. Гоулд, Т. Ілляшенко, К. Лебединська, О. Нікольська, К. Островська, В. Синьова, Т. Скрипник, Т. Темерівська, М. Химко, Д. Шульженко та іншими.

Реабілітація дітей з інвалідністю — це активний процес, метою якого є досягнення повного відновлення функції, порушених внаслідок захворювання або травми, або оптимальна реалізація фізичного,

психічного і соціального потенціалу дитини з інвалідністю з активною інтеграцією її в суспільство.

Метод іпотерапії поєднує фізичну і психоемоційну реабілітацію з тренуванням соціальних, комунікативних, когнітивних і мовних навичок. Цей метод безпечний для дітей і не має побічних ефектів — не протипоказаний Уніфікованим протоколом надання допомоги дітям з аутизмом (наказ МОЗ від 15.06.2015 № 341). Доведено позитивний вплив фізичних методів реабілітації на мовні, когнітивні функції, поведінку у дітей з РАС (В.І. Козявкін, 2015 — результати спостереження 385 дітей з РАС, які отримували лікування за системою інтенсивної нейрофізіологічної реабілітації).

Наукові розвідки дозволяють виокремити наступні переваги методу іпотерапії для дітей з аутизмом: коливання, які йдуть від спини коня в трьох взаємоперпендикулярних площинах підсилюють інтенсивність аферентних імпульсів, що надходять у головний мозок від пропріорецепторів; активізуються механізми підтримки пози і рівноваги, нормалізується м'язів тонус; термічний вплив тіла коня і масаж великими м'язами тулуба дитини; психоемоційний вплив від спілкування з конем, командою. Заняття іпотерапією вимагають концентрації уваги, що підвищує здатність дитини з аутистичним розладом адекватно реагувати на зовнішні подразники.

При верховій їзді в роботу включаються всі основні групи м'язів. Щоб не впасти з кінського крупа, під час їзди вершник змушений здійснювати різні рухи тілом, а також обома руками і ногами — цього ефекту неможливо досягти ніякими іншими видами руху. Причому старання наїзника по утриманню рівноваги в сідлі спонукають до активної роботи як здорові, так і уражені м'язи. І що важливо, це відбувається на рефлекторному рівні — сама людина настільки складної роботи свого тіла не помічає, а просто отримує задоволення від руху і спілкування з прекрасним тварином.

Спілкування з потужними і граціозними тваринами викликає у дитини аутиста позитивні емоції. Багато фахівців, які практикують заняття іпотерапією для своїх пацієнтів з числа дітей аутистів відзначали, що основний сюжет малюнків дітей аутистів, з якими займаються іпотерапією — це кінь. Тварина стає надійним другом для дитини — а саме дружби і прихильності найбільше не вистачає в житті дітям аутистам. Іпотерапія в усьому світі вважається одним з кращих способів соціалізації дітей, які страждають розладами аутистичного спектру. Кінь стає сполучною ланкою між внутрішнім світом дитини аутиста і навколишньою дійсністю. При заняттях іпо-

терапією дитина аутист залишається всередині свого, безпечного і звичного світу, але в той же час змушений взаємодіяти з оточенням.

Результатом реабілітації методом іпотерапії для дітей з аутизмом: нормалізація м'язового тону; поліпшення великої і дрібної моторики кисті; корекція постави; зниження гіперактивності, поліпшення самоконтролю; поліпшення мовного розвитку, розуміння інструкцій, соціальних норм, збільшення активного словникового запасу; редукція аутистичної симптоматики: поліпшення комунікативних навичок, зменшення стереотипної поведінки.

Отже, іпотерапія, як особливий засіб фізичної реабілітації, позитивно впливає на організм дитини з розладами аутистичного спектру, про що свідчать покращення психомоторного стану у дітей.

Список використаних джерел

1. Іпотерапія — метод лікування і реабілітації. — URL: <https://hippotherapy.in.ua/>
2. Темерівська Т. Г. Особливості фізичної реабілітації дітей з розладами аутистичного спектру / Т. Г. Темерівська, Т. В. Ворнічеса // Молодий вчений. — 2018. — № 3.3. — С. 167–170. — URL: <http://molodyucheny.in.ua/files/journal/2018/3.3/44.pdf>
3. Скрипник Т. В. Феноменологія аутизму: монографія. — К.: Видавництво «Фенікс», 2010. — 320 с.

СУЧАСНІ ПРИНЦИПИ ФІЗИЧНОЇ РЕАБІЛІТАЦІЇ ХВОРИХ НА ДЦП

Ковальчук Артем Анатолійович,

студент кафедри соціально-реабілітаційних технологій

Житомирського економіко-гуманітарного інституту Університету Україна»

Анотація. В статті досліджено поняття «дитячий церебральний параліч». Охарактеризовано комплексну реабілітацію захворювання. Представлено результати застосування програми фізичної реабілітації хворих на дитячий церебральний параліч.

Annotation. The article investigates the concept of «cerebral palsy». Complex rehabilitation of the disease is characterized. The results of application of the program of physical rehabilitation of patients with cerebral palsy are presented.

Дитячий церебральний параліч є одною з найбільш актуальних проблем у дитячій неврології та реабілітації. ДЦП в наш час, набуває значне поширення, складність, та тяжкість клінічних проявів.